

Nâzım Hikmet

18/5/1950

Nâzım'ın uğradığı hakstuzluklarla mücadele için çıkış fikri ve Politika Dergisi :

Yıl: 1. Sayı: 5 Fiyatı 15 Kr.

Açlık grevinin 16 ncı günü On binlerce insan vahşice işlenen bu cinayeti Hükûmete haber veriyor Nâzım'ı öldürmek isteyenler yargılanmalı !

Onlar ümitsiz düşümleri sevginin

akar sayın

neyiye çağında ağacın
serpiliş gelişen hayatın düşünün
Çünkü ölümlü vurdun düşmanca şifalarınıza
Çürüten ölü, düşülen et
Biz daha geri dönmek üzere yitip gideceğiz
Ve alibetli sevginin eylet
Delikanlılar ölümlü hücumu salmaya salmaya
Delikanlılar ne ganiyeliyle
ve tuluşuyla
Bu günün memleketin hürriyet
Burdada hücumu köşeyi
Kasabın Tabirininin ismiyle Hama
Faklı köylü Hama
Fakat Hama'nın düşünün
Hama düşünün, Hama düşünün
Düşünün Hama düşünün
Vahşice ki bu insanları öldür
Sevginin onlar vahşice düşünün.

NÂZIM HİKMET

Nâzım Hikmetin son durumu haklarında Vâlâ Nurettin ile bir konuşma

Nâzım Hikmet meselesinde memleketimiz münevverlerini fikirlerini yoldamakta devam ediyoruz.

Bu defa Nâzım Hikmetin alle dostu, yazı arkadaş ve bu meselede en safahiyetli olan sayın Vâlâ Nurettin ile görüştük.

Kendisi bizi ve memleketimizi aydınlatmak yakından Beldirenden Nâzım Hikmetin son durumu hakkında yeni bilgiler vermiştir.

Konuşmayı aşağıya geçiriyoruz:

Gelecek

Sayımız

Pazaritesi günü çıkıyor

« Nâzım Hikmet'i he-men her gün görüyorum, Hâlen 8 kilo zayıflamış olup, çok yorgun görünmektedir. »

Göz kapaklarında birtakım kızamıklar vardır.

Son ziyaretimde (15/Ma-yıs/950) artık ayakta kalka-çak ve oturacak kadar kuvvetinin kalmaması olduğunu gördüm. Aynı zamanda bas-dak dönüyor, Bütün bunlar rağmen bakışlarındaki can-çılık ve sözlerindeki mantık-silsile çok düzgündür. Dok-törler bu durum karşısında hayret içindedirler. Demek-çik, ruhi çirupatı bütününen-den kuvvetliymiş!

Din ilk defa olanık serim fizyolojik yapıdır (sınırlı ger-dim) Kendisi böyle bir midahale-yei dahil istememekte, fakat çok hızlı düşümlü olması gö-rülür. »

Devamı Sa. 2 de

İlgili makamlar hâlâ sü-kutlarını muhafaza ediyor; ne his, ne akıl onları yerle-nden kumdatmıyor. Bir tarafta sıkılet, bir tarafta haykırışlar işin de tarhin en içreng cinayeti so-mana yaklaşıyor. Kanun hakstuz-çığı gösteriyor fakat kanunu tat-bikile vasifeli olan makamlar güdlerini kapamış, ölerinde duran kanun, ölerinde duran adli hayatı görmek istemiyor-lar. Aylardanberi devam eden adli hata iddiaları bir kere bi-le teklif edilmedi, demek ki en-çak bir işte bile tahassüslü olmeyen ilgili makam bu iddia-yı kabul etmiştir. Fakat bir adli hatanın mevcut olduğunu kabul ettikten sonra susmak, ağaçlar, taşlar gibi susmak de-ğil derhal icap eden hukuki yo-lu baş vurmak icap etmez mi? Sayet adli hata iddiası avstuz ise bunu iddia edenlerin muhake-meye verilmesi lâzımı gelme-miydi?

İşte bir iş, niç bir mantığa, hiç bir mantığa sığınmayan C. H. P. si hükümeti halkın itima-dını kaybetmiş iktidardan düş-müş ve 13 yıl evvel işlediği fe-ci hatayı da beraberinde götür-müştür. Tarih bu hatasından ve bu hatayı tamir etmemek yolundaki Şağır ısrarından, kü-tü niyetinden ve adalete karşı olan kastından dolayı C. H. P. ni hânetile ancak, C. H. P. si dünya efkarının önünde ebedi-ye yüzümdeli kapılara iktis ile hânesektir.

Su anda ise hak sever insan-lar için mütefîn fredeşi ile yent bir imkân hasil olmuştur. C. H. P. si her bakımdan tenkid edil-dikten daha hürriyet pever ol-duğuna iddia eden D. P. için bu iddiaları iflen ispat etmek fırsatı önemle hazır durmaktadır. Fıgar D. P. Nâzım Hikme-tin ispat mahabiyetini kanun yolundan ispat etmek gibi tabii bir vazifeyi bir an evves gercek-leştiğini yoluna tutarsa, bu, o partinin dünya efkârı önünde kasabın ilk basarı olacaktır. Ve bu işte 10 dakikalarımız sa-

Aydın Gençliğin adalet siz-çisi protesto eden toplantısı

Geçen sayılarda yrd. Jaccığın bildirdiğimiz İstan'ul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği'nin ter-çip ettiği Nâzım Hikmet'in uğ-

şuldir. 16 gündenberi yalnız su-ve sigar ile yapıyan, fikir ve sanat'alevi şuuruna düşmeyeden daha çok şuhit olara-çak, kanun yolundan serbest bırakılmama-kadar selik ve evine devamda israr etmektedir.

radığı hakadığı protesto top-lantısı 15/5/1950 Pazaritesi gün-çaat 16 da Aydın Lr'yesitell-Devamı Sa. 3 de

D. P. Kendi'nden evvelki Par-tisini bu tabii cinayete biran evvel mansı otmalı ve taunun yo-lunu açmalıdır. Dünya halk öy vâni hükü-metten bu vasifetini bi- an önce yapmasına lâzımdır.

Nazım Hikmetin San'atı

Nazım'ın san'atındaki büyük, hiç çözülmeyen kayalarından kuvvet alır. Bunlardan biri de güzel olanı duyur ve duyurmadaki iletkenlik.

Ne tabiatı ne de insan özünü de sakladığı güzel kobeyen vermez. Bir büyük san'at eseri karşısında nasıl her kes bir deyişse, tabiatı ve insanın insanından da kapattığı bir deyiş. Güzel'i etrafında ki yiğarlara sahte güzellikler içinde seip ayrılmak, süsbütü, özentiyle bas çevirip, natında, bittikini güzel olanı bulup çıkarabilmek, bahçeyarılardan in büyüdü. Betovhen, özüne yitkinliğini köhümsü san'atı telakki, ilgi esgeline pervasıza devire, rek, güzel olanı eritmiş. Bu işin meydana koyuveririz. Bu işin anlamında anlayışlar, sanatın, da, o devre kadar san'atı alması geçiren aliceleri de san'atı feratları koparmadılar. Çünkü ortaya çıkan hakikat, o zamana kadar güzel olanın, sis püskürtülmesi içinlikten başka bir şey olmadı idi.

İşte Nazım'ın san'atındaki büyük kuvvet, tabiatı ve insanın özünü güzel'i bulup çıkarabilmesi ve bunu, hiç bir yardımı kuvvetin faydalanmayı düşünmeden, tantıp alabilmiş olmasıdır.

Nazım Hikmet öden konuşan şairdir. Büyüklüğü de ondan bir. Ve bir diğer ederin, san'atı, şairin dil, denemesi, in, anılaşında pek adid rastlanan bir mahariyetir.

Nazım'ın san'atı, onun hissi âleminin hürkâlede zenginliğinden başka, kafasının, süzünü sağlam, derli düzensiz yapısından da kuvvet alır. San'atın kıtımî bir nüsesinde olduğuna ve evvel ve her insanın isikâhâlin, san'atı mekelle ulaşmak olduğuna derinden fikirler, idrâk eden bir şair yapısını, mübâreke mübâreke olmasın. Nazım Hikmet, bu güçlü sanatını bükandı. Nazım, san'atında ne yaptığını bilen bir şairdir. O'nun tellerine diktâk hikim olan esere her birinin çirkeş, bunların her birinin in ince bir his ve şairi. candan doğmuş olduğuna görürüz. O'nun, o harikâlede erkeş sesle konuşan dâlemis e, bunlar, mâvi gözlerinde bu imtiazın doğu âhenğin partitürünü, her zaman farkettiklerdir.

Nazım, mevzuunu en iyi tanıyabilmiş olan bir bahçiyar şairdir. Bu güne kadar gelişmiş olanlar her zaman başına kaplı mazmunların işçisi haline bocalamışlardır.

Onların san'atı yolu parize taşıdığı bir belediye kadısı idi. Bu yola gitti—sözün özü—her san'atkar, yolum tasarlardı, candan birini alır, evirir, çevirir gene aynı yere yerleştirir. Tasu yeme işi olurmuş olmasın, san'atkarın muavaffak ve iğin hâfi sayılır.

Nazım, bütün heybetle girer.

Toplantıdan Nazıma

18/5/1950 günü İ. Y. T. G. nin tertip ettiği toplantıda hazır bulunamayan isteği ile büyük çabalarla kabul edilmiştir.

Büyük sair ve düşünür Nazım Hikmet "Yüksek Tahsil Gençlik Derneği" uğradığımız konuşma için giderilmesini istemek için yaptığı toplantıda hazır bulunamayan halde, kurtuluş hareketi selâmları, bu yolda kanunî imkânları çerçevesinde son sonuna kadar destekleyeceğimiz genel oyu ilân ilân ederiz.

Şi bu yolum bütün taşları, bir dev kudretli söküp atmış, san'atı çehresini bir anda değiştirmişti.

İşte bizler, Divân şairinin, Ser verdetünün, Feriâtinin ve bütün ondan sonrakilere, hep birbiri rinin ağzına bakın kasvetinden Nazım'ın aydınlık yoluna çıkıverince kurtulmuşuk.

Nazım'da ne vardı? Şu vardı ki, o, güneşin doğuşunu, tabiatın büyüklüğünü, te nâsin derinliğini ve hele insanın utrarını, ille başka, bir güzel işe benzetecek diye en rasgünleri, Fakat bütün bunları, hadî âtında ne iseler öyle ve apaçık göz önüne seriyoruydu.

Bu kolay iş değildi ve başarmak için bir dev kuvvete ihtiyacı vardı. Her şeyden evvel dev tabiatı ve insanı kuvvete tanımak, onunla ilgili dışı olmak zarureti vardı.

İşte Nazım devriminin, bu muazzam kudretli temsil edilelen en büyük şairidir.

Onun şairlerinden misaller almışa lüzum görüyoruz. Yalnız, Onunki san'at kudretinin haddüdersi olduğuna belirtmek istiyoruz. Yalnız şairlerinden bahsedildiği şu güleride, diktâk bir söz de "Kafatası", Facla, "Çou İtlan Adamı gibi ölmüş eserlere çevrilmiş işi olurdu. "Bir ölü evi - yahut Merhumun hânesi isimli büyük fıkla, comenti zümlede en doğru en san'atkarane bir tablodur. Ve öyle rahat, öyle kolayca yazılabilir misî hissin verir ki, bu kudretli bile insanı şairliğe yerer.

Nazım, san'atı bir meâlde gitli bildiğin insanın kader yoluna aydınlatmış. Onun edebî asayışı düşse bile, meâlde O'nun dermansız kalan köle artık onun köleliğe yükseldiği yererdir.

Mavi gözler, şimdî artık düştürüşü değil, hissalığın büyük istihbarın birliği, kendî teine bakıyor. Buradan yeni sesler duylacak nadir.

İste en büyük aramız.

Zafer'e dair

Karşınç olmaları bastırıyor yolum

Dualarını kanamamış

Dayanamamış ağrıya...

Gayri çapık ve nehranemizin

Bir çapık oldu kâim...

Ve zafer

Artık hiç bir şey affetmeyecek kadar

Tırnakla sıkıttı hepimizden...

Günler ağır...

Günlü rölüm haberleri güzel...

Dünyam hepiz

Kalın

ve kurmaz...

Ölüler çarpışan insanlarımız

— Halbuki nasıl hakettiğimizi yaşamayı

Ve toprakta herkesten fazla

Onlar buna lüvâttar...

Ölüler çarpışarak insanlarımız:

— Ne kadar çok...

Sanki sarıklar ve bayraklar

Bir bayram günü aynımaye çıktılar

Öyle geç

Ve fütürsuz...

Günler ağır.

Gümlerötlüm haberleriyle geliyor.

Ve güzel dünyaları

Yaktık ellerimizde

Ve gözümüzde kaybettik ağlamayı

— İli i bir parça hâzin ve dâimlik buluyor

Gözyaşlarımız gittiler...

Ve bundan dolayı

Biz unuttuk başlangıç

Varılacak yere

Kan'ında varılacaktır.

Ve zafer

Artık hiç bir şey affetmeyecek kadar

Tırnakla sıkıttı hepimizden

Koparılabılır...

Nazım Hikmetin son durumu

Baştaşı Sa. I de layesle buna mani olmamak tadur.

Gene son ziyaretinde kendine şükümetin ve iktidar partisinin değiştigi, işi ni hükümetin affa tarafat olduğuna, Celâl Bayar'ın Nazım Hikmet'e verilen cezanın haklığı hakkında kanaat sahibi olduğuna, dolayısıyla yeni Meclis'in normal çalışma devresine girinceye kadar grevi tecl etmesinin rica etmiş de Nazım Hikmet bunu kabul etmedi. Ve müsbet bir emmareye sahip olmadan bu grevi terk edeceğine kani değildi. Çünkü Nazım Hikmet'e 13 senedir verilen vâidlerin yerine getirilmeyip, hakhsızlığın devam etmesi kendisi için bir işkence olmuştur.

Muhitinde berkes ona grevi tecl etmesini tavsiye ediyor. Ziyaretini parti değişimine sonunda misâletliğine kanilyiz. Fakat, dediğin gibi Nazım Hikmet vâidleri ve karinelele 15 yıldır aldadılmaktan bîzar olduğu için nüpsiz empareler istemektedir.

İlgili makamları 13 yıldırber birşeylen hakhsızlığı ortadan kaldırmak için yet-

kileri ve edebî mübâkemâ imkânlarını aldığa nâlece onların bu yolda tutumlarını o zı cularını iyi ayırtmaları nasak da güpheye düşürmektedir.

Bir hukuk devleti olan Türkiye'de böyle bir hataya müvâaz ve tecrübeli mühter cevap vermezler!

Vâlâ Nûreddin, bundan sonra Nazım Hikmeti kuvvete yolda kendisinin idbizzat teşebbisleri olduğundan bahsetmiş ve şöyle demmiştir:

— İsmet hönü'ye, Semsettin Günaltay'a, Fuat Sürmen'e muhtelif müvâcaatlar da bulundu. Hepsi de nazık cevaplar verdilerse de mahiyetleri dosyadan dosyaya havale etmek kabûlinden dolayı Halbuki bu kadar ısrarla (Adî hatâ) denmişken ve bu adî hatanın önmüğüde bunca nesriyatı rağmen telâp edilmişken (ade-i mübahemâ) lâzım gelirdi.

Bu da grevi durdurulmadık kalınca, aynı zamanda Türk adâletinin yuzânı ağırdı. Halbuki, kimsa bu yola sâpmamıştır. Eğer bu yol tutulmuş olsaydı, dünya erkânı karşısında ve edebiyat tarihini müvâcesesinde bu günkü misâlet durumu düşmez-

Hürriyet için

Be memlekette hürriyet vardır, diyenler yalan söyliyolar!

Hürriyet ve refah; ancak bellir bir zenginliğe gular imkânları altındadır. Halbuki bu zinet —kâmlarımızda göre— her Türk vatandaşımız tabii haklıdır.

Geleceğim, hakikat bu merkeze bulunamamış çok uzaktır. Çünkü; öyle olsaydı Cumhuriyetin kurucusu olan beri C.H.P. saltanatı en kesin şekilde bitiririlezmedi. Biz; her işin mübahesemini yapmamış her idare adanım dain emîn olarak işteyebilirlerdik. Herkes, halk bildiği davasını memleket yararına olarak savunabilirdi.

Bu memlekette hürriyet diyenler yalan söyliyolar!! Yalan söyliyolar. Çünkü; Yalanların en müthiş önmüzedir. Fikre, doğru söze, samimi insanların hakkı hayırlarına bir türlü tahammül edemiyorlar ve her kesin kabul ettiği kiyamet edilmüyolar.

Bu memlekette hürriyet kolay kazanılmıyacaktır; refah, medet ve kardeşlik zor elde edilecektir. Bilinizdir. (Devamı: 4 nebi sâhifede)

diç:

Vâlâ Nûreddin, diğer söze karışında da apâsâsâle gelidide övünç vermektir.

— Nazım Hikmet, ağılık grevine başladığı gündün bu güne yana sigara ve sudan başka bir şey içip, yememektedir. Kahve içtiğine dair çıkarılan haberleri yalan olduğunu bile de teklid ederiz. Bunun böyle olduğunu Üsküdar Hapishanesi müdürü ve aynı hapishanedeki mahkûmlar da ifade etmişlerdir.

Sinir hastası olduğuna dair çıkarılan haberler de yalandır. Hatta kendisiyle görüşürken bunca günlük ağılığın ve yazılımlarına rağmen hakhsız karşısında ingülmüğüne sezerek kendisi beni teselli ediyor. İade-i mübahemâ hakkındaki ümitleri ve Türk adâletinin doğru yu bu bulacağına dair kanâatleri henüz sarımsamıştır.

Grevi tenz anlıyorlar. İyi-ce bilmedilerler ki, Nazım Hikmet bu müellim duruma âdeta sevk ve icbar edilmiştir.

30 Ayvâk Nazım'ın uğradığı bu hakhsızlığı gidermek suretinde Türk adâletinin sereffini kurtarmaya karar vermişler. Unarak ki, secim gibi rüftleri arasında bu kararların bir tarafı atarak unutmazlar.

Yeni bir iktidar olarak Demokratların kendilerini evvel işlenmiş böyle bir hatayı tamir edip, bu hakhsızlığın soruvelerini ümid ediyor-

Aydın Gençliğin adeletsizliği protestosu

Başkanı Şa. I. de

lerin ve inkılap halimizin içinde yapılmıştır. Bu tarihî toplantı ettiği Çiçek Palas salonun lanları bütün taslatılıya açığı yapıyorlar.

Toplantı Rûr Gençlik Gazetesi sahibi ve Dernek üyesi olan bir üni... salonun kâr konusuna giren ve toplantının manâ ve önemini külliyetmiş ki konuşmayı yapıyor:

Bundan sonra... a Dernek Başkanı. Gelmis ve açıldık ki konuşmayı yapıyor:

"13 yıldır bir adli hataya kurban giderek hapiste yatılan Nâzım Hikmet'in durumu ve edebî değerini belirtmek için topladığımız toplantı açılıyor."

Başka toplantılara vermedikleri önem ve ilgiyi, —toplantı salonunu doldurmak ve dışarıda biz kordon altına almakla— gösterdiklerinden dolayı bütün Emniyet Memurlarına teşekkür ederim.

Şimdi, sekreter arkadaşlarımız açış konuşmasını yapıyor. Sözü ona bırakıyorum.

— Genç - lhtiyar, kadim - erkeği bütün haksever vatan dâşarı!

Dünyanın en büyük şairi Nâzım Hikmet, bugün açış gününün 14. neç gününü geçir. Her an adım adımı me biraz daha yaklaşıyor.

13 yıl önce onu, tamamen haksız ve kanunsuz olarak 2 Eylül 4 aya mahkûm ettiler. 13 yıl önce onu, Türk milletinin en yavuz evlâdını, insanlığın gözbebeğini hapis-hane köşelerinde yavaş yavaş öldürme kararını imzaladılar. Bunu nemlekektiniz ve dünyanın en tanınmış hukukçularını, hukukî esaslarla açılmış gösterdikleri gibi, bütün cümle âlem de biliyor. Resmî makamların, grevlerin bu 14 neç gününde hâlâ susmaları da bunu anlatıyor.

Buna müdahale edilemezdi. Türk milletinin tarih öbütünde obeden keleslemesine göz yumulamazdı. Bu, insanlığın yamuk kadık korkunç ikâbete me mani olmak için, elimizde inç e tabii ve kanunî, denok ratik haklarımızı kullanarak mücadeleye giriştiğimiz duyup, toplantımıza katılan İs taanbulun haksever halkını, fedakâr vatan çocuklarını -İstanbul Yüleşek Tahsil Genel Derneği' adına heyecanlı la, hizmet ve sevgi ile selâm larını.

Onun kurtulması için, hak kın yerini bulması için Türk milletinin obeden keleslememesi için her türlü fedakârlığı göze alıp gelecele! Halk çocukları!

Temiz, asil, fedakâr, haksever halkımızın temsilcileri!

Bu toplantıya sizlerin; ve sizlerin bağrudan kopup gelen aydın gençliğimizle sız fililen birleşti. Bu, bize gü ve cesaret veriyor. Hak sever halkımıza bayırmak la yamlandığımızı gösteriyor.

Şimdiye kadar telgrafar çektiğimiz imza topladık, beyan name dağıttık; arkadaşlarımız gazeteler çıkardılar. Bütün bu demokratik ve kanunî mücadelelerden biz zavur çırmak, biz önlemek için elerinden geleni yapmaktan çekinmediler.

Beyanname dağıttan arkadaşlarımız yaladılar, karakolları götürdüler, emniyette hücrelere taktılar. İmza toplananlar ellerinden hakkılarını zorla aldılar, yurdular; gazetelerimizi ısırdılar ettiler. Ömründe polisin semtine uğramamış arkadaşlarımız birkaç kere karakolları boyadılar.

Derneğimizi bastılar, kanunsuz olarak resmî evrakımıza alıp götürdüler. Toplantı masamı olmak için yapanmadıkları harakadimlar.

Sorumuz sizleri, bütün bunlar ne için? Niçin? İzaah lâzım yok dostlarımız! Hepsini biliyorsunuz.

Bütün bunlara rağmen bir süne inanıyoruz ki, «bir hak kın incediyeni kullanılmamışla mesile kaimdir» Yani dostlarımızın Çellile Hanımın yardım gayesile imza toplamak, Nâzım'ın kurtuluşunu için imza atmamak, beyanname dağıtmak, gazete çıkarmak, toplantılar yapmak bizim en tabii haklarımızdır. Şu anda size ve bütün dünyaya yeniden ilân ediyoruz ki, hiç bir zor, hiç bir baskı, hiç bir tehdit, hiç bir kanunsuzluk hareketi, biz yolumuzdan çevirmeyeceğizdir. Biz korkutamayacaklar, biz yıldıramayacaklar!

Bütün bunlar bizi birbirimize daha kuvvetle bağladı; birbirimize perçinledi ve hareketlerimiz kamçıldı.

Şimdiye kadar yaptıklarımız ve sızinden sonra yapacağlarımız tamamen kanunî ve bizim eza tabii haklarımızdır. Haklarımızı kullandıkta biz bizi kinse mücedenez ve menedimeyecektir.

Nâzım Hikmet şöyle dedi: «Hakkın hakikatini teccelisi için açlık grevine yattırıyor. Hak ve hakikat uğrunda, bir kanunsuzluğun tamiri uğrunda, gerek tici zaman günümü göze alabilemek güzel şeydir!» O, ölüme göze alıp dostlarımız! Biz; kanunsuzlukları, bastılar, tehditleri, karakolları, hücreleri göze almamız, çok mu kardeşlerim!

Sorumduğumuz şeyler, çok büyük.

Beyannameimizde ilân ettiğimiz gibi derneğimizin sızarı şudur:

«BÜTÜN KANUNİ VE DE MOKRATİK HAKLARI KULLANARAK SONUNA KADAR MÜCADELEYE DEVAM...»

Sizlere güveniyoruz; sizler cesaret alıyoruz; sizlere dayanıyoruz.

Var olun aziz vatan çocukları!... Var olun aydın halkımızın asil ve fedakâr evlâtları!...

Başkanı bu konuşması salonsız baş yapılmış evlâtlardan sık sık kesilmiş ve dinleyicilerin salonu terk etmiş istemmiştir. Bunlara aldırın önemimiz ve İ. Y. T. G. D. Mensup-

ları bu faaliyetleri süfnete davet emtiler.

En bastı yetkilerinde dinlerin dâşına çıkan bu edamların bağır, çığırılmaları bütün dinleyicileri verlerinde kapadılar; mamplar ve evlerce terlemlerle bu bozgun çıkartma olayına istikrar etmişlerdir.

Buna çok kuzan faaliyetler bunun üzerine bağırıp çığırılmaları duyup merak salıksızları dışarı biriken halk ve talebeleri kanunî bir teşekkül olan Derneğin bu kanunî toplantısını dağıtmaya, Nâzım Hikmet'in uğradığı haksızlığı izah eden genleri döğmeye ve susturmayaya teşvik etmişlerdir. Faaliyetleri bu gayretlerinin de semeresini alamamışlar ve toplantı programı sonuna kadar teşvik

edilmişdir. Dernek Genel Sekreteri yaptığı güleli bir konuşmada Nâzım Hikmet'in sarf'at ve şahsiyetini sosyal cepheden objektif olarak büyük bir vukuf la anlatmış, sözleri aydın gençlerinin takdirine mazhar olmuşlardır. Fakat bu konuşma da faaliyetlerin protestolarıyla karşılanmıştır. Anlaşılan hafta arası olması ve imzaya girişlerinin olmamasına önem kırma, yıkma ve küfre susması olan bir avuç fesatçı günderiler bu boğusunuğumuz hazırlamışlardır. Onların bu hareketini Türkiye gençliğine ve üniversitelerine mal edileceklerini de kayıtsız kusunur. Bir tı bastan beri bu husustaki kusurunu Halk Partisi sızimendatörleri asil öldürmüşü sözü etmekteydi. Nâzım Hikmet'i karışıp gelen cinayet Türkiye için her kula menasip şahsiyetler kabul etmiş ve kabahetini kinlere aktı olduğu ispat edilmiş gençlerimizin bu kabahetli ve keşeyi özerlerine alıp adaletsizliği ve haksızlığı müdafaa edeceklerini zannetmiyoruz.

Genel Sekreterim konuşmasında bu da gibi kinsever tanıfandım anlatılmış şeklide kesilmiş olanın salonun havasını elektrikleştirmişti.

Bu tarihî toplantıya bir çok emniyet memurlarında da gelmiş olma dikkati çekiyorlar. Fakat yurukarda da yadığımız gibi kanunî bir teşekkülün, kanunî formalitelerle yürütülen ve Nâzım Hikmet gibi büyük bir vatansever sarf'atlar salırmızın uğradığı haksızlığı protesto maksadıyla yapılan bu toplantıya faaliyetlerin yaptıkları bu cümle müdahalelerle kırılamaması ve bass boş baskılamalarıdır. Üyeler tarafından (4 aralık) ve (Şoför Ahmet) girileri okunmuş ve N. H. in Tezisi kısa bir konuşma yapılmıştır. Bunlar da gırtlığıyla bulmuş istemmiştir. Emniyet mensupları ancak sonuna doğru ise müdahale etmişler ve mütecavizleri susturacaklarına Dernek üyelerini ve dinleyicileri obütlediler tagımlarıdır.

Toplantının yapıldığı bina çevrilmiş kapılar kapanmıştır. Ortada gün gibi açık bir haksızlık ve ölmek üzere bir insan duruşunu buna protesto emnen bir suç olmuştuk. Halkın Dernek üyeleri, bakan bu toplantıya en yakın alıkay göstermiş, fakat menafiteye dokunmuş bir kaç kişiyi bu alıkay buldamaya çalıştığını bildiğinden pek önen vermişler ve tebiyelere dâhiline ise kanunun müdahale etmesini biric etmişler. Fakat hiç bir metice edile edememişlerdir.

Yalnız bu arada dışarıya çıkabilen bir kaç dinleyici hemen Vilyetli olaydan haberdar edilmişler ve önünin alınmasını istemişlerdir. Ancak aradan uzun

Serpilip gelişen hayatın düşmanlarına

Nâzım Hikmet'ten korkuyorsunuz değil mi? Boş bir odanın sesleri karaborsacına adaleten, zengin adamın fakirini yumruklarında, yobazın aydın fikirleri, karahatun sızktan korkması gibi korkuyorsunuz değil mi?

Nâzım Hikmet ki, hakkın, hürriyetin, toprak vucutlu bu halkan, imidini, serpilip gelişen hayatın, henüz yaşamamış olan en güzel günlerini dostlarımız. Siz böyle olduğun için onun düşmanınız değil mi? Fikirden korkuyorsunuz, ölmemiş olan fikirden, kitaplarıdan çıkıp hayatla yaşayan fikirden korkuyorsunuz!

Tarihiz akşından, daha iyide, daha güzeldi, daha adil olana doğru yürüsten korkuyorsunuz.

Şarkın sizi bir ayfın gibi büylemiş rehavetinden silinip, canlanmaktan, uyanmaktan korkuyorsunuz!

İrgat Süleyman'ın hürriyetinden, tesviye Hanımın hürriyetinden, fakir köylü Batice kadının hürriyetinden korkuyorsunuz.

Hürriyet için savastan, insanların saadeti için savastan, ifm için, hayatın akşam hızlarından fikir için, kafamızın karahlıklarına ve hastalıklı hayallerinizi dağıttan fikir için savastan korkuyorsunuz!

İstismarçı sızletin susma emresinden, insanın insana kulluğunun yok edilmesinden, el kaplarımızı kapayıp bir daha açılmamasından, bir açış gibi tek ve hür, bir orman gibi kardeşesize yaşamaktan korkuyorsunuz. Bu davetten, bu hasretten korkuyorsunuz.

Tabatın, toplumun, serpilip gelişmesi için başlı olduğun kanunları, bunları bilmekten, bu gerçekten, de işmeden ve yeniden korkuyorsunuz.

İçli taşlar dolu bir cıval gibi bulunduğumuz yerle değiştirilmekten, kumlanmaktan, aytağa kalkmaktan, yürümekten, yeni ufuklara, yeni hayatlara doğru kosmaktan korkuyorsunuz. Siliklenmek, üzerinizdeki mezelle tozunu siliklenmek korkuyorsunuz.

Size şahsiyetinizi gösteren, aynalardan korkuyorsunuz, ve onları kırılmakta bu şahsiyetinizi ortadan kaldırılmışız zannedyorsunuz.

Siz, sadace yalanları, köleliği, karahatun, cehaleti sevuyorsunuz.

Nâzım'dan korkuyorsunuz!...

Yâni, kendinizi, kendinizi tanıtmaktan ve yeni dünyalara korkuyorsunuz.

Serpilip gelişen hayatı kurtulmuş durdurduğunuz umuyorsunuz!.. Gözlerinizi kapıyor ve şemaktan korkuyorsunuz!..

HÜRİYET İÇİN

(Başlatıcı: 2 nede)

Zaten böyle olduğu için de
göl midir ki, canlarım bu
uğurda esirgeniyenleri al-
kışyoruz ve onlara sarılı-
yoruz.

Halk; hürriyete kavuşma
mücadelesinde bugün, «De-
mokrasi»(!) kavsiyetinde
İtalyan faşistlerin halletti
arzusunu benimseyenlerden
ve Nasyonal Sosyalizmin
Gestaposundan, Franko Fa-
kanlarından faydalanabilirler
karşı karşıyadır.

Faşist artıkları ve mürt-
ciler Demokrasinin «Mavi
Tümen» leridir ve hakkı kur-
tuluşu haykırılara mızrak-
larını çevirmişlerdir.

Halk hiç bir yere bağla-
namayan, mütereddit insulan-
rın, düşmanlarına fırsat veri-
ci hallerinden de şikâyetçi-
dir. Bu insanlar ne yapacak
larını tayin etmekte aciz
olacaklar ki her olay karşı-
sında işsizlik, esaret, haksız-
lık, terör suçlarını bir baka-
ma normal sayıyorlar.

«Bir lokma, bir kurala»
zihniyeti, bu uyumsuz varlık-
lardan, bu gün reisi kârdâ
olanın olmama yağ sürü-
yor ve biz; «Kolay kandırı-
lıp tez adathıyoruz»

Halkın biz Türk vatânı
daşları; insanları gibi yaşa-
mak, herkeşe iyi niyetle bak-
mak, yarınımızdan emin ol-
mak istiyoruz.

Bunun için ne yapacağımı-
za olaylar gösteriyor:

Değil her hangi bir geri fik-
ri kabul etmek bilânetmek,
«Dünyanın, «Herimizin işe-
rinde» durduğunu ilân et-
mek.

Zavallı ve masum insulan-
rın halini haykırarak.

Zorbaları ve fikre karşı
atom bombası kullananca ok-
lanları yok etmek.

Her şeyi sırf kendi men-
faatine hasreden ve emen
zihniyeti, «Sebeb aramam-
cağın» deyip her türlü işle-
mi teblih edenleri cemiyet ha-
yatından koparıp atmak.

İşte halkımız; isteklerini,
dertlerini susutalı ile dünyâ-
ya ilân eden Nâzım Hikme-
tin için ölüme mahkûm o-
dilmek istenildiği artık etra-
fide biliyor ve adaletin ha-
reketle gemesini bekliyor.

Şeref düşürücü ve kaç-
mak yollarla temin edilme-
mek şartına bunu istiyor.

Sahibi ve bu sayda yazı
iglerini fillen idare eden:

M. Fahri Oktay

Pazarlı ve Perembe gün-
leri çıkar.

Adres: Pasa Mahallesi
Kaya Sok. No. 2

Besiktas

Dışişleri ve Basıdırıyın:
Osmanbey Matbaası

Olüme Dair

Buyurun oturun dostlar,
hoş gelip safalar getiridiniz.
Biliyorum, ben uyurken,
hücreme pencereden giridiniz
Ne nice boyun iğig şisesini,
ne kırmızı kutlunu devirdiniz.
Yüzünüzde yıldızları aydınlağ,
başucunda durup el ele verdiniz,
hoş gelip safalar getiridiniz.
Ne tuhaf şey
ben sizi ölmüş zannediyordum.
Ve inamadığım için
ne ahret gününe, ne Allaha,
dostlara bir tuhaf tütüm olsun
İkramedemedin dördümd bir daha.
Ne tuhaf şey,
ben sizi ölmüş zannediyordum.
Hücreme pencereden giridiniz,
buyurun oturun dostlar,
hoş gelip safalar getiridiniz.
Neden öyle yüzüne bir acıba bakılıyor,
Osman oğlu Hasim?

Ne tuhaf şey,
hani siz ölmüşünüz kardeşim.
İstanbul İmanında,
Kömür yüklerken bir cenebi şebine,
Kömür küfesiyle beraber
düşmüştünüz, ambaram dîbine.
Şilebin vinei çıkarmıştı nâğımız
ve paydosun önce yıkamıştı
kıp kırmızı kamuz,
sim sıyah başımız.

Kim bilir nasıl yonıştırdı casusuz?
Ayaktaki durmayın oturun;
ben sizi ölmüş zannediyordum.
Hücreme pencereden giridiniz,
yüzünüzde yıldızların aydınlağ,
hoş gelip sefalar getiridiniz.
Kayalar köylü Yakup,
iki rûdün, merhabal
Siz de ölmüldünüz müydü?
(Çocuklara sitemiz ve açığı breslap,
çok senek bir yaz günün

Okuyucularımızdan ve men-
leket aydınlarımızdan dâvama
iştrak eden fikirlerle dolu mek-
tuplar alıyoruz.

İlgilerine teşekkür ederken,
okuyucularımız da aydınlatıla-
ğın kâna olduğumuz mektup-
ları araya koyduğunuz yerimiz in
kâna nebetinde nesredicemizin
bilirdiriz.

Asağıya koyduğumuz mek-
tupını birde mahfuz Heybelide,
da oturan bir aydınlarımız tarafın-
dan gönderilmistir.

«Nâzım Hikmet'e
Nâzım, senin ölümine gi-
den yolda ağır ve vakur yürü-
yüşün karışsında, emnin ol-
suna el uzatılmaktan, seni
kurtaramamakla doğan aç-
kıçimde bir de yavrusu yavrusu
ve manen ölmekteyiz.

Fakat, biz teselli eden bir
sey var ki, Nâzım; senin o-
lmüş olduğun, adının ar-
sından asırları, her kut'alar
«zinde bir hayrat gibi da
zalanağın emni olumsuzdur.

Senin, bugün, bir adaletsiz-
liğe, bir haksızlığa kurban
gittiğini dünyaya duyurmayan,
bilmiyen «İNSAN» kaldı mı?

Demek olmemişsiniz.
Va siz,
Muharrir Ahmet Cemil!
Gözümle gördüm.
toprağa tabutumuzun indiğini.
Mem gâliba
tabut biraz kasayı boyunuzdan.
Onu buralan Ahmet Cemil!
Vaz geçmemişsiniz eski hayunuzdan;
O ilâç şisesidir, rakı şisesi değil.
Günde «li kurşun tabutabilek için
yapayalnız dünyayı unutabilek için
ne kadar da çok içerdiniz.
Ben sizi ölmüş zannediyordum,
buş ucunda durup el ele verdiniz.
Buyurun, oturun dostlar,
hoş gelip safalar getiridiniz.
Bir Acem sairli,
öümü âdildir, diyor,
ayni hasmetle vurur Sahu, fakiri.
Hasim,
neden susuyorsunuz?
Hiç duymadınız mıydı kardeşim,
her hangi bir salın bir gemi ambarında
bir kömür küfesiyle öldüğünüz?
Bir eski Acem sairli,
öümü âdildir, diyor.
Yakup,
ne güzel güldünüz iki gözüm!
Yasarken bir kere olsun
böyle gülmemişsinizdir:
fakat bekleyin bitişin söziüm.
Bir eski Acem sairli,
öümü âdi...
Şişeyi buralan Ahmet Cemil,
hoşuna hiddet ediyoruzmuş
Biliyorum, ölmüşün âdi olması için
hayatın âdi olması lâzım, diyorsunuz.
Bir Acem sairli...
Dostlar, beni buralap,
dostlar böyle gülsün
nereye hoşlanıyorsunuz?

NAZIM HİKMET

Nâzım Hikmet'e
mektub

Ve bak tarlıhen en eski devir
lerine ait olan «Manto» ka-
nımları bile ne diyor:

«Adaletin haksızlığı,
hakkın yanlış defilleri mah-
vedilmiş yerde bunu tashih
ve telâfi etmekteşin seyrel
kalan hükümler de mahvola-
caktır.»

«Adalet mahvedilince o da
mahveder: korunma o da
korur.

Sakın ey hâkim adalet âli-
üst edince bir de bizden seni
de âli üst etmesin!»

Korkmak ne fena şey, ne
gülsün insani şey Nâzım!.....
..... o zaman mahkûme-
ler yalnız ceza verir; ya kur-
banlar kim olur bunların? Sokrat'lar, Bruno'lar, Gall-
ler ve SENİ. Ve adı insanlık
tarlıhine geçememiş, hayattarlı-
n insanlığın kurtuluşu uğru-
na feda etmiş bir sürü İsu-
siz kahramanlar.

Sebatfa arkadaşlarımızın hiç
birinden geri kalmadım. Mis-
kin ve korkak yaşamaya canlı
bir ölümlü terah ettim.

Ve sen açtıktan ölümlük
Nâzım, lokmalar boğazımız-
da dâhiliyor.

Biz senin ölümine
seyrel kalmakla, hiç olmaz-
sa seninle beraber ölmekle-
ne almamız sürülen teklenin e-
bediyen bizli lânetli bura-
cağına inanıyoruz.

T. E.

Gençliğin adaletsizliği

Protestosu

Başlatıcı Sa. 3 de

bir müddet ağır geçtikten sonra
ki otobüs plaka gelmiş ve Vali
boğazına genlere hitabede bu-
huzursuz sükûnete dağılmalarını
söylemiştir. Sanlı kâli imiş
gibi muamele gören bu boğuz-
cular bu müsait durumdun
faydalanarak kamyonlarla nak-
ledilmek üzere olan dâniyetli
ve Demek üyeleri taşlamalar.
böylece «doğru fikre karşı yu-
ruk şarkı şarkı yerine getirmirler-
dir.»